

ESG საკითხების ანგარიშგებისა და გამჟღავნების შაბლონი

ორგანიზაციის სახელწოდება:
თარიღი: 31.12.2024

სს "ლიბერთი ბანკი"

აღნიშნული შაბლონი საქართველოს ეროვნული ბანკის გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) საკითხების ანგარიშგებისა და გამჟღავნების შესახებ პრინციპების დანართს წარმოადგენს. ESG პრინციპები და თანდართული შაბლონი ძირითადად შექმნილია იმისთვის, რომ ხელი შეუწყოს კომერციულ ბანკებს გაამჟღავნონ ESG-თან დაკავშირებული ინფორმაცია თანმიმდევრული, თავისებური და შედარებადი ფორმით. ამასთან, სებ-ი ასევე მოუწოდებს სხვა ტიპის ფინანსური ინსტიტუტებსა და არაფინანსური სექტორის სუბიექტებს გაამჟღავნონ ESG-ს შესახებ ინფორმაცია და ამისთვის აღნიშნული პრინციპებით და შაბლონით იხელმძღვანელონ.

გთხოვთ, წარმოადგინოთ ESG საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაცია სუბიექტის 1. ბიზნეს მოდელის; 2. პოლიტიკისა და დიუ დილიჯენსის; 3. შედეგების; 4. რისკებისა და მენეჯმენტის შესახებ და შეავსოთ KPI-ს ფორმა შესაბამის გვერდებზე. ფორმა უნდა შეიცავდეს ეროვნული ბანკის ESG ანგარიშგებისა და გამჟღავნების პრინციპების შესაბამისად. გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ წარმოდგენილი კითხვები არ არის ამომწურავი და ზოგად მითითებებს წარმოადგენს. შევსების შემდეგ აღნიშნული ფორმა პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების ფორმას უნდა დაერთოს. თუ ანგარიშის წარმომდგენ სუბიექტს პილარ 3-ის მოთხოვნები არ ეხება, მაშინ სუბიექტი შევსებულ ფორმას პირდაპირ ეროვნულ ბანკს მიაწვდის. ყველა შევსებული შაბლონი ეროვნული ბანკის ვებ-გვერდზე გამოქვეყნდება. სუბიექტმა ESG საკითხებთან დაკავშირებით ანგარიშგება სულ მცირე წელიწადში ერთხელ უნდა წარმოადგინოს.

კითხვების შემთხვევაში ან დამატებითი ინფორმაციისთვის გთხოვთ დაუკავშირდეთ: Mariam.Kharaishvili@nbg.gov.ge

ინფორმაციის გამჟღავნება ბიზნეს მოდელის შესახებ

გთხოვთ შეავსოთ ESG – სიან დაკავშირებული ინფორმაცია სუბიექტის ბიზნეს მოდელის შესახებ ქვემოთ. ფორმა სასურველია შევსდეს **ერთდროული ბანკის ESG ანგარიშგებისა და გამჟღავნების გრძელვადიან** შესაბამისად, გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ ქვემოთ მოცემული კითხვები არ არის ამომწურავი და ზოგად მითითებებს წარმოადგენს.

შეკითხვა	პასუხი	დამატებითი კომენტარები
აღწერეთ თუ როგორ ავასებს სუბიექტი საინვესტიციო და სასესიო პორტფელების ESG რისკებისა და შესაძლებლობების გაგულნას ბიზნეს მოდელზე, სტრატეგიასა და ფინანსურ დაგეგმვაზე.	ESG რისკებსა და შესაძლებლობებს სულ უფრო დიდი გავლენა აქვს ლიზნითი ბანკის ბიზნეს მოდელზე. სტრატეგიასა და ფინანსურ დაგეგმვაზე გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი ფაქტორების ინტეგრაცია საინვესტიციო და სესხების გაცემის პროცესებში ბანკის გრძელვადიანი ზედვის მნიშვნელოვან წარლად იქვა. ESG შესაძლებლობები, როგორცაა მწვანე დოფინანსება, განახლებადი ენერგიის პროექტები და მდგრადი პრაქტიკის მქონე მერე და საშუალო სანრობების მზადდგერა, ევლის ბანკის დაკრედიტებისა და შესაბამისად პორტფელის სტრუქტურას. ეს ფაქტორები ასევე მოქმედებენ სტრატეგიულ გადწყვეტილებებზე, როგორცაა რისკების მართვა, კაპიტალის განაწილება და ახალი პროდუქტების განვითარება. შესაბამისად, ლიზნითი ბანკი მუდმივად მწვანე დოფინანსების სტრატეგიის შესრულებასა და ESG მოწინააღმდეგეობებზე ფინანსურ დაცვებზეა და პორტფელის მონიტორინგის პროცესში. ESG ფაქტორების ინტეგრაცია არამარტო აკცირებს გრძელვადიან რისკებს, არამედ ქმნის ახალ შესაძლებლობებსაც ბანკის ზრდის გზაზე.	–
აღწერეთ, სუბიექტი თუ შეისწავლის მისი პარტნიორები ახდენენ თუ არა ESG რისკებისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებას.	დღესდღეობით ლიზნითი ბანკი არ შეისწავლის პარტნიორების მიერ ESG რისკების მართვის საკითხებს.	–
აღწერეთ თუ როგორ ახორციელებს სუბიექტი ESG რისკებისა და შესაძლებლობების შესაბამის საინვესტიციო და დაკრედიტების სტრატეგიებში ინტეგრირებას.	2022 წლიდან ლიზნითი ბანკმა დაიწყო ESG რისკებისა და შესაძლებლობების შესწავლა და მათი ინტეგრირება საინვესტიციო და დაკრედიტების სტრატეგიებში. ბანკმა უკვე გადადგა პირველი ნაბიჯები ამ სტრატეგიების საერთაშორისო საკუთესო პრაქტიკებთან დაახლოებით მონიოთი და პროცესის ეფექტურობა წარმართვის მონიოთი, გეგმავს აქტიურად ითანმშრომლოს საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან.	–
აღწერეთ თუ როგორი ზეგავლენა შეიძლება იქონიოს დანალი ემსიის ეკონომიკაზე გადასვლამ საინვესტიციო და დაკრედიტების სტრატეგიებზე.	დანალი ემსიის ეკონომიკაზე გადასვლა მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენს ლიზნითი ბანკის საინვესტიციო და დაკრედიტების სტრატეგიებზე. რადგან საერთოელო ცილობის დანერგვის, კლიმატის ცილობის შესრილების სტრატეგია და შესტიროს საბიური ემსიისების გამოზაბილება, ფინანსურ ინსტიტუტებს, მათ შორის ლიზნითი ბანკს გაუნდება ახალი შესაძლებლობები. ბანკმა შესაძლოა საკუთარი პორტფელი მმართოს უფრო მწვანე და მდგრადი პროექტების დაფინანსებისკენ – როგორცაა განახლებადი ენერგიის წყაროები, ენერგოეფექტურობა და ა.შ. ეს შეიძლება მოიცავდეს შხის, ქარისა და ჰიდროენერგეტიკის დაფინანსების ზრდას, ასევე სესხების გაცემას იმ კომპანიებზე, რომლებიც ეკოლოგიურად სუფთა ტექნოლოგიებს იყენებენ.	–
აღწერეთ ის არეზები, რომლებითაც შეიძლება სუბიექტის ბიზნეს მოდელმა გავლენა იქონიოს, როგორც დადებითი ისევე უარყოფითი კუთხით, გარემოსა და საზოგადოებაზე.	სწორი დაკრედიტების, მწვანე პროექტების მზადდგერისა და მწვანე ფინანსების სტრატეგიის დანერგვის გზით, ლიზნითი ბანკს შეუძლია შეამციროს ნაბიოროყანვის ემსიები, წახალისოს ენერგოეფექტურობა და მდგრადი მუშენეს პრაქტიკა. საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა კი კიდევ უფრო აძლიერებს ESG სტანდარტების გავრცელების არეალს და ენოშიორების ახალეებს ბანკის ზენეფიციარების დორტე. არაეფექტური მართვის შესთხვედში კი, ბანკის დაკრედიტებისა და ინესტიციების პროცესმა შესაძლოა არაპირდაპირ დაუჭიროს მზარი გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების მქონე ანდა არასათანადო შრომითი და მმართველობითი პრაქტიკის მქონე კომპანიებს.	–
აღწერეთ შესაძლებლობები, რომლებიც დაკავშირებულია რესურსების ეფექტური გამოყენებასთან, ხარჯების შემცირებასთან, დანალი ემსიის/ნაკლებად დანაბინმუდრებელ ენერგიის წყაროებზე გადასვლასთან, ახალი პროდუქტებისა და მომსახურების განვითარებასთან, ახალი ბაზრების ათვისებასთან და დორებულების შექმნის ყველა რგოლზე მდგრადობის უზრუნველყოფასთან.	შესაძლებლობები მოიცავს რესურსების ეფექტური გამოყენებასა და ხარჯების შემცირებას ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და ოპტიმიზირებული პროცესების დახმარებით. დაბალემსიოური ენერგიის წყაროების გამოყენება აუმჯობესებს გარემოსდაცვითი მაჩვენებლებს და უზრუნველყოფს რეგულაციების შესაბამისობას. მწვანე პროდუქტებისა და მომსახურების განვითარება კი ქმნის ახალ შესიასლის წყაროებს, ხოლო ახალი, მდგრადი ბაზრებზე წვდომა აფართოებს ბიზნესის მასშტაბებს. ხსენებულ საკითხებში გაძლიერება კი ხელს უწყობს გრძელვადიან სტაბილურობასა და ადამტირებას ESG საკითხებსა და კლიმატურ რისკებთან მიმართებაში.	–
სხვა შესაბამისი ინფორმაცია	–	–

პოლიტიკისა და დიო დილიჯენსის (Due Diligence) პროცესების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

გთხოვთ შეავსოთ ESG-სთან დაკავშირებული ინფორმაცია სუბიექტის პოლიტიკისა და დიო დილიჯენსის (due diligence) პროცესების შესახებ ქვემოთ. ფორმა სასურველია შეივსოს **ეროვნული ბანკის ESG ანგარიშებისა და გამჟღავნების პრინციპების** შესაბამისად. გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ ქვემოთ მოცემული კითხვები არ არის ამომწურავი და ზოგად მითითებებს წარმოადგენს.

შეკითხვა	პასუხი	დამატებითი კომენტარები
აღწერეთ სუბიექტის პოლიტიკა, რომელიც ESG საკითხებთან არის დაკავშირებული.	ლობერთი ბანკი ხელმძღვანელობს 2021 წლის 17 დეკემბრის №278/319 ოქმით დამტკიცებული ESG პოლიტიკის დოკუმენტით, აღნიშნული დოკუმენტი მოიცავს ინფორმაციას: ლობერთის შიდა ESG საკითხებთან დაკავშირებული პრინციპებისა და დანერგული პროცედურების შესახებ, დაკრედიტების პროცესში ESG რისკების კატეგორიზაციისა და მათი შეფასება-მართვის საკითხებს, სტრუქტურის დონეზე პასუხისმგებლობების შესახებ ინფორმაციას, გარდა ამისა, პოლიტიკის დოკუმენტში გათვალისწინებული კლიენტების პერიოდული შემოწმებისა და შესაბამისი მონიტორინგის ჩატარების საკითხებიც. ლობერთი ბანკის ESG პოლიტიკა ეფუძნება საერთაშორისო IFC სტანდარტებს	-
აღწერეთ ESG საკითხებთან დაკავშირებული სამიზნე მაჩვენებლები, რომელიც სუბიექტმა თავისი პოლიტიკის ფარგლებში განსაზღვრა.	ESG რისკების შეფასება ხორციელდება დაკრედიტების პროცესის საწყის საფეხურზე, რაც გულისხმობს ამათივე პროცესისთვის შესაბამისი ESG კატეგორიის მინიჭებას (საქმიანობის სფეროზე დაყრდნობით), იმ შემთხვევაში თუ გამოიკვეთა კლიენტის მნიშვნელოვანი გავლენა გარემოზე, პროცესი გრძელდება სესხის მიღელ სასიციფო ციკლზე, კერძოდ ტარდება ე.წ. DUE DILIGENCE, რომლის ფარგლებშიც ვიზუალური აუდიტის შედეგად ფასდება გარემოს სხვადასხვა კომპონენტზე ზეგავლენის მასშტაბები და კლიენტს განესაზღვრება დამატებითი გარემოსდაცვითი, შრომის უსაფრთხოებისა და სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებული შემარბილებელი ღონისძიებები, გარდა აღნიშნულისა, ზემოხსენებული ტიპის კლიენტები ვალდებული არიან წელიწადში ერთხელ ლობერთის წარუდგინონ E&S MONITORING REPORT-ი, რაც ემსახურება გარემოზე ზემოქმედების მქონე კლიენტების პერმანენტული კონტროლის მექანიზმის ეფექტური მუშაობის მიზნებს.	-
აღწერეთ თუ როგორ ახორციელებს ESG საკითხების მართვის ზედამხედველობას სუბიექტის აღმასრულებელი ოფიცერი, დირექტორთა საბჭო ან უმაღლესი მმართველობითი ორგანო.		-
აღწერეთ თუ როგორ უწყობს ხელს სუბიექტი ESG საკითხებთან დაკავშირებული რისკების უკეთესი გამჟღავნებისა და პროცედურების დანერგვას მონაცემთა ხელმისაწვდომობის გასაუმჯობესებლად. ასევე, აღწერეთ სუბიექტის ნებისმიერი ქმედება, რომელიც ემსახურება კლიენტების ცნობადობის ამაღლებას საკრედიტო და საინვესტიციო პოლიტიკის, ESG-ს საკითხების მნიშვნელობის	იმის გათვალისწინებით, რომ ხსენებული ESG პოლიტიკის დოკუმენტი მიღებიდან დღემდე მიმდინარეობს მისი სრულყოფილი იმპლემენტაციის ხელშეწყობის პროცესში, განხორციელდა ლობერთი ბანკის ვებ-საიტის კორექტირება და მოხდა მასში გარემოსდაცვითი საკითხების გათვალისწინება, ჩატარდა შიდა ტრენინგები ESG საკითხებზე ცნობიერების ამაღლების მიზნით და მომავალშიც დაგეგმილია მსგავსი აქტივობებიც.	-
აღწერეთ, თუ როგორ გაითვალისწინება სუბიექტის საინვესტიციო გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში ESG-სთან დაკავშირებული საკითხები, როგორც ღირებულების შემქმნელი.	პოლიტიკის თანახმად, არსებობს ESG რისკის სამი კრიტერიუმი, LOW, MEDIUM & HIGH, შესაბამისად არსებობს საეფიციური სიები, სადაც ჩამოთვლილია თითოეული კრიტერიუმის მიხედვით საფუძვლები და კონკრეტული საქმიანობები, მაგალითისთვის, თუ კლიენტს მიენიჭება HIGH სტატუსი, გრძელდება DUE DILIGENCE პროცედურა და ბანკის მხრიდან კონტროლდება წლიურ და რიგ შემთხვევებში კვარტალურ კრილი, გარდა ამისა ხელშეკრულების დანართი ხდება DUE DILIGENCE-ისა და SITE VISIT-ის პროცესში გამოკვეთილი დარღვევების სანაცვლოდ გასატარებელი შემარბილებელი ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებები ე.წ. ENVIRONMENTAL AND SOCIAL ACTION PLAN, თუ კლიენტს მიენიჭება MEDIUM სტატუსი, მას ხელშეკრულებით ეცისრება გარემოსდაცვითი, შრომის უსაფრთხოებისა და სოციალური კანონმდებლობის სრულყოფილად შესრულების ვალდებულება. LOW კლიენტების შემთხვევაში კი, გადაწყვეტილების მიღებამდე იწარმოება მათი რისკების შეფასება (რაც ხშირ შემთხვევაში არ არის ხოლმე დაკავშირებული რაიმე სახის ზიანთან), დამატებით უახლოეს წლებში იგეგმება კლიმატის ცვლილების გეგმის იმპლემენტაცია ბანკის საოპერაციო საქმიანობაში, მათ შორის 2025 წლის ბოლომდე დამტკიცდება მწვანე	-
აღწერეთ, თუ როგორ ახორციელებს სუბიექტი ESG ასპექტების ყოველდღიურ პროცესებში ინტეგრირებას.	გარდა არსებული პოლიტიკისა და ESG რისკების შეფასების დოკუმენტებისა, 2024 წლის განმავლობაში ლობერთი ბანკი აქტიურად თანამშრომლობდა ევროპის საინვესტიციო ბანკთან, ეროვნული ბანკის ESG გაიდლაინების ბანკის საქმიანობაში სრულყოფილი და ეფექტური იმპლემენტაციის მიზნით. ხსენებული ტექნიკური დანახარების პროცესის ფარგლებში შემუშავდა არაერთი მნიშვნელოვანი დოკუმენტი, მათ შორის: კლიმატის ცვლილების მართვის გეგმა, მწვანე დაფინანსების სტრატეგია, მწვანე დაფინანსების ჩარჩო, კლიმატური რისკების ანგარიშების ჩარჩო და სხვა დაკავშირებული	-
აღწერეთ სუბიექტის მიდგომა დიო დილიჯენსის მიმართ (მათ შორის პროექტების დინეზე) და ასევე ნებისმიერი სტანდარტი ან გზამკვლევი, რომლითაც სუბიექტი ამ პროცესში ხელმძღვანელობს.	ლობერთი ბანკი ხელმძღვანელობს IFC სტანდარტებით, პოლიტიკის თანახმად, არსებობს ESG რისკის სამი კრიტერიუმი, LOW, MEDIUM & HIGH, შესაბამისად არსებობს საეფიციური სიები, სადაც ჩამოთვლილია თითოეული კრიტერიუმის მიხედვით საფუძვლები და კონკრეტული საქმიანობები, მაგალითისთვის, თუ კლიენტს მიენიჭება HIGH სტატუსი, გრძელდება DUE DILIGENCE პროცედურა და ბანკის მხრიდან კონტროლდება წლიურ და რიგ შემთხვევებში კვარტალურ კრილი, გარდა ამისა ხელშეკრულების დანართი ხდება DUE DILIGENCE-ისა და SITE VISIT-ის პროცესში გამოკვეთილი დარღვევების სანაცვლოდ გასატარებელი შემარბილებელი ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებები ე.წ. ENVIRONMENTAL AND SOCIAL ACTION PLAN, თუ კლიენტს მიენიჭება MEDIUM სტატუსი, მას ხელშეკრულებით ეცისრება გარემოსდაცვითი, შრომის უსაფრთხოებისა და სოციალური კანონმდებლობის სრულყოფილად შესრულების ვალდებულება. LOW კლიენტების შემთხვევაში კი, გადაწყვეტილების მიღებამდე იწარმოება მათი რისკების შეფასება (რაც ხშირ შემთხვევაში არ არის ხოლმე დაკავშირებული რაიმე სახის ზიანთან)	-
სხვა შესაბამისი ინფორმაცია	-	-

შედეგებთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნება

გთხოვთ შეავსოთ ESG-სთან დაკავშირებული ინფორმაცია სუბიექტის შედეგების შესახებ ქვემოთ. ფორმა სასურველია შეივსოს ეროვნული ბანკის ESG ანგარიშებისა და გამჟღავნების პრინციპების შესაბამისად. გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ ქვემოთ მოცემული კითხვები არ არის ამომწურავი და ზოგად მითითებებს წარმოადგენს.

შეკითხვა	პასუხი	დამატებითი კომენტარები
აღწერეთ სუბიექტის ESG პოლიტიკის შედეგები. მათ შორის, დაახასიათეთ თუ როგორ შეესაბამება შედეგები სუბიექტის მიერ ESG რისკებისა და შესაძლებლობების მართვისთვის დასახულ სამიზნე მაჩვენებლებსა და ინდიკატორებს.	ლიბერთი ბანკმა 2021 წელს მიღებული ESG პოლიტიკის შედეგად მნიშვნელოვანი პროგრესი მოახდინა ESG საკითხების ოპერაციებში ინტეგრირების მიმართულებით. სესხის გაცემის პროცესის დასაწყისში ხორციელდება ESG რისკების სისტემატური შეფასება, სადაც კლიენტები კლასიფიცირდებიან დაბალ, საშუალო ან მაღალ რისკებად IFC-ის სტანდარტების შესაბამისად. მაღალი რისკ საქმიანობის განმახორციელებელი კლიენტების მიმართ ხორციელდება რეგულარული მონიტორინგი, ასევე იქმნება გარემოსდაცვითი და სოციალური სამოქმედო გეგმა (ESAP). ბანკმა გააძლიერა შიდა შესაძლებლობები ESG თემატიკაზე ჩატარებული ტრენინგებისა და სპეციალური ESG სამუშაო გზაუფის ჩამოყალიბების გზით. მაღალი რისკის მქონე კლიენტებისთვის წლიური გარემოსდაცვითი და სოციალური მონიტორინგის ანგარიშის წარდგენა სავალდებულოა, რაც ხელს უწყობს ასეთ კლიენტებთან დაკავშირებული რისკების უწყვეტ მართვას. 2024 წელს, ევროპის საინვესტიციო ბანკთან თანამშრომლობის ფარგლებში, შეიქმნა რამდენიმე	
აღწერეთ დროთა განმავლობაში ESG-სთან დაკავშირებული აქტივების მოცულობის ტენდენცია შესაბამის მიზნობრივ მაჩვენებელთან და ESG რისკებთან მიმართებით.	ბოლო წლების განმავლობაში ლიბერთი ბანკი მზარდი ტენდენციით მიმდინარეობს ESG-თან დაკავშირებული აქტივების მოცულობის ზრდა, განსაკუთრებით - გარემოსდაცვითი სესხების მიმართულებით. მიუხედავად იმისა, რომ ESG აქტივების წილის ზუსტი რაოდენობრივი მიზანი ჯერ არ არის საჯაროდ განსაზღვრული, ბანკი აქტიურად მუშაობს აღნიშნული წილის გაზრდაზე, რაც აისახა 2024 წელს შემუშავებულ მწვაწე დაფინანსების სტრატეგიასა და კლიმატის მართვის გეგმაში. მიმდინარე ტენდენცია ასახავს ბანკის სტრატეგიულ მიდგომას - ფინანსური საქმიანობა მეტად დააკავშიროს ESG პრინციპებთან და მინიმუმამდე დაიყვანოს გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები. მაღალი რისკის კლიენტების მიმართ გამაღვირვებელი შეფასებისა და მონიტორინგის პროცედურები ხელს უწყობს რისკების შემცირებას ბანკის პორტფელის ზრდის პარალელურად. მომავალში დაგეგმილია ESG-ის რაოდენობრივი მიზნების განსაზღვრა და შესაძლებლობების მონიტორინგი შიდა ანგარიშების ავტომატიზაციით.	-
სხვა შესაბამისი ინფორმაცია	-	

ინფორმაციის გამჟღავნება მირითადი რისკებისა და მენეჯმენტის შესახებ

გთხოვთ შეავსოთ ESG–სთან დაკავშირებული ინფორმაცია სუბიექტის ძირითადი რისკებისა და მენეჯმენტის შესახებ ქვემოთ. ფორმა სასურველია შეივსოს **ერთიანი ბანკის ESG ანგარიშებისა და გამჟღავნების პრინციპების** შესაბამისად. გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ ქვემოთ მოცემული კითხვები არ არის ამომწურავი და ზოგად მითითებებს წარმოადგენს.

შეკითხვა	პასუხი	დამატებითი კომენტარები
აღწერეთ პროცესები თუ როგორ ახორციელებს სუბიექტი ESG რისკების გამოვლენასა და შეფასებას მოვლევადიანი, საშუალოვადიანი და გრძელვადიანი პერიოდისთვის. ასევე, წარმოადგინეთ თუ როგორ განმარტავს სუბიექტი მოკლე, საშუალო და გრძელვადიან პერიოდს.	ESG რისკების მართვა ხორციელდება ბანკის პოლიტიკისა და პროცედურების, დელეგირებული უფლებამოსილების შესაბამისად. რისკების დეპარტამენტი და დირექტორთა სამსახური, პასუხისმგებელია ბანკის რისკების მართვასა და შიდა კონტროლის სისტემებზე.	
აღწერეთ ძირითადი ESG რისკები, რომლებიც სუბიექტმა მოვლევადიანი, საშუალოვადიანი და გრძელვადიანი პერიოდისთვის გამოავლინა. ასევე, აღწერეთ ის დამცემები, რომლებიც ამ რისკების გამოვლენისას იქნა გამოყენებული.	ლიბერტი ბანკის ESG პოლიტიკის დოკუმენტში გამოვლენილია შემდეგი სახის რისკები: პასუხისმგებლობის, ფინანსური, რეპუტაციული, საკრედიტო და ბაზრის რისკები. მოკლე ვადიანი რისკებია, პასუხისმგებლობის, ფინანსური, საშუალო პერიოდიანი რისკებია რეპუტაციული და საკრედიტო, ასევე გრძელვადიანია ბაზართან დაკავშირებული რისკები	
აღწერეთ ESG რისკების მართვის ზოგადი პროცესები და ასევე, თუ როგორ ახორციელებს სუბიექტი გამოვლენილი კონკრეტული ESG რისკების მართვას.	ზემოთაღნიშნული რისკები დარეგულირებულია ESG რისკების შეფასების პროცედურით, მაქსიმალურად დაზღვეულია რისკით გათვალისწინებული შედეგის დადგომა	
აღწერეთ როგორ არის ESG რისკების გამოვლენის, შეფასებისა და მართვის პროცესები ინტეგრირებული სუბიექტის ერთიანი რისკების მართვის სისტემაში.	ლიბერტი ბანკი ხელმძღვანელობს IFC სტანდარტებით, პოლიტიკის თანახმად, არსებობს ESG რისკის სამი კრიტერიუმი, LOW, MEDIUM & HIGH, შესაბამისად არსებობს საეკიფიკური სიები, სადაც ჩამოთვლილია თითოეული კრიტერიუმის მინიჭების საფუძვლები და კონკრეტული საქმიანობები, მაგალითისთვის, თუ კლიენტს მიენიჭება HIGH სტატუსი, გრძელდება DUE DILIGENCE პროცედურა და ბანკის მხრიდან კონტროლდება წლიურ და რვა შემთხვევაში კვარტალურ ჯრილში, გარდა ამისა ხელშეკრულების დანართი ხდება DUE DILIGENCE-ისა და SITE VISIT-ის პროცესში გამოკვეთილი დარღვევების სანაცვლოდ გასატარებული შემარბილებელი ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებები ე.წ. ENVIRONMENTAL AND SOCIAL ACTION PLAN, თუ კლიენტს მიენიჭება MEDIUM სტატუსი, მას ხელშეკრულებით ევსილება გარემოსდაცვითი, შრომის უსაფრთხოებისა და სოციალური კანონმდებლობის სრულყოფილად შესრულების ვალდებულება. LOW კლიენტების შემთხვევაში კი, გადაწყვეტილების მიღებამდე იწარმოება მათი რისკების შეფასება (რაც ხშირ შემთხვევაში არ არის ხოლმე დაკავშირებული რაიმე სახის ზიანთან). ზემოთაღნიშნული პროცესი იწარმოება ელექტრონულ სისტემაშივე, ნაწილობრივ ავტომატიზირებული სისტემის მეშვეობით. კერძოდ, სესხის გაცემა პროცესში ცალკე ივსება ESG ატრიბუტი, რომელიც გადმოდის ოქმში.	
აღწერეთ, როგორ აფასებს სუბიექტი ფინანსური და არაფინანსური აქტივების ESG რისკებზე დამოკიდებულებას.	ფინანსურ აქტივებზე რისკების შეფასება ხორციელდება ლიბერტი ბანკის ESG პოლიტიკის მითხივნების შესაბამისად, კერძოდ დაკრედიტების პროცესში ხდება გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების შეფასება/გათვალისწინება.	
დაახასიათეთ ESG რისკები ტრადიციული რისკების კატეგორიების კონტექსტში, როგორიცაა საკრედიტო რისკი, საბაზრო რისკი და საოპერაციო რისკი.	საკრედიტო რისკი - დევბა იმ შემთხვევაში თუ კლიენტს ექნება გაუთვალისწინებელი ფინანსური ხარჯი გარემოსდაცვითი მდგომარეობის გაუარესების გამო, ამ უკანასკნელის გამოსწორების ან/და ამ კუთხით სახელმწიფო ორგანოს მიერ ჯარიმის, ნებართვის გაუქმების ან/და სხვა წარმოშობილი სიტუაციიდან გამომდინარე, საბაზრო რისკი - რომ განვიხილოთ უძრავი ქონების უზრუნველყოფილ სესხთან დაკავშირებული საბაზრო რისკი - იმ შემთხვევაში, თუ დაბინძურდა ტერიტორია სახიფათო ნარჩენებით, ეს გამოიწვევს საბაზრო ღირებულების დეგრადნას. საოპერაციო რისკი - ბანკი მუდმივად აუმჯობესებს ელექტრონული მიმართულებით პროცესებს, საოპერაციო რისკების სტანდარტების დაცვით, რათა შეამციროს ფურცლობრივი დოკუმენტაცია რაც გარემოსდაცვით ინტერესებსაც ემსახურება.	
აღწერეთ გირაოს რა მოცულობაა განსაკუთრებით მაღალი ESG რისკების მატარებელი.	ამჟამად ბანკი არ ახდენს აღნიშნული ინფორმაციის აღრიცხვას, თუმცა იგეგმება მსგავსი რისკების შეფასების პრაქტიკის დანერგვა.	
სხვა შესაბამისი ინფორმაცია	—	

